

Dosarul nr.3ra-918/22
2-17212817-01-3ra-06092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: L. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Coțur și Alexei Andronicean (succesori în drepturi Maria Andronicean și Alexei Andronicean) împotriva Consiliului Municipal Chișinău, persoane terțe Ludmila Beriozkin, Svetlana Beriozkina, Evghenia Beriozkin substituită în drepturi procesuale cu Ludmila Beriozkin, și Liliana Rîbac cu privire la repunerea în termen a acțiunii și obligarea modificării actelor administrative,

împotriva deciziei din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean, s-a casat integral hotărârea din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a emis o decizie nouă prin care s-au repus reclamanții în termenul de depunere a acțiunii și s-a respins acțiunea formulată de Irina Coțur și Alexei Andronicean, ca neîntemeiată, s-au respins recursurile depuse de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Andronicean, Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind respingerea declarației de abținere, încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind restituirea actelor din dosarul tehnic, încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind respingerea cererii de recuzare, ca neîntemeiate,

c o n s t a t ă:

La 29 aprilie 2016, Irina Coțur a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la repunerea în termen a acțiunii; modificarea suprafeței terenului din „911 m² (534 m² - fără plată și 377 m² — ca urmare a cumpărării la preț normativ)” în „749 m² (534 m² - fără plată și 215 m² - ca

urmare a cumpărării la preț normativ)” din punctul 1 al deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXX Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina”, precum și modificarea suprafeței terenului din „990 m²” în „1152 m²” din punctul 1 al deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr.24/15-17 din 07 iunie 2005 „Cu privire la atribuirea în proprietate privată a lotului de pământ din str. XXXX lui Alexei Andronicean și Irinei Andronicean”.

În motivarea cererii de chemare în judecată, Irina Coțur a relatat că este coproprietara casei individuale de locuit de pe str. XXX. De mai mulți ani și până în prezent, în folosința proprietarilor casei s-a aflat lotul de teren cu suprafața de 1152 m², hotarele căruia au fost stabilite și îngrădite în deceniile precedente, iar lățimea de la str. XXXX a fost 33,70 m., fapt confirmat prin planurile cadastrale din 11 aprilie 1984, 13 iunie 2001, 18 septembrie 2005.

În luna februarie 2016, i-a devenit cunoscut faptul că coproprietarilor casei de locuit nr.XXX din strada vecină – XXXX, le-a fost vândută o parte a lotului de teren, care mai multe decenii a fost în folosința familiei sale.

Adresându-se Primăriei mun. Chișinău, a primit copiile deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str.XXXX, Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina” și deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr. 24/15-17 din 07 iunie 2005 „Cu privire la atribuirea în proprietate privată a lotului de pământ din str. XXXX lui Alexei Andronicean și Irinei Andronicean”, cu planurile - anexe, din care a stabilit că proprietarii casei de locuit de pe str. XXXXX ilegal au fost lipsiți de o parte a lotului de teren cu suprafața de 162 m², ce se confirmă prin planul-anexă la decizia Consiliului Municipal Chișinău nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015, la care figurează terenul său cu gardul existent.

Reclamanta a susținut că la 22 martie 2016, a înaintat Consiliului Municipal Chișinău, cerere prealabilă, prin care a solicitat modificarea suprafeței terenului din „911 m² (534 m² - fără plată și 377 m² - ca urmare a cumpărării la preț normativ)” în „749 m² (534 m² - fără plată și 215 m² - ca urmare a cumpărării la preț normativ)”, din punctul 1 a deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXX Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina”; modificarea suprafeței terenului din „990 m²” în „1152 m²” din punctul 1 a deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr.24/15-17 din 07 iunie 2005 „Cu privire la atribuirea în proprietate privată a lotului de pământ din str. XXX, lui Alexei Andronicean și Irinei Andronicean”; eliberarea copiilor autentificate a actelor, care au fost prezentate și au servit temei pentru adoptarea deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr.24/15- 17 din 07 iunie 2005 „Cu privire la atribuirea în proprietate privată a lotului de pământ din str. XXXX, lui Alexei Andronicean și Irinei Andronicean”, și eliberarea copiilor autentificate a actelor, care au fost prezentate și au servit temei pentru adoptarea deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr.2/33-6 din 02

aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXX Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina”.

La 08 aprilie 2016, a recepționat răspunsul Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului Municipal Chișinău nr.21/502 din 04 aprilie 2016, prin care a fost informată că chestiunea respectivă poate fi examinată în instanța de judecată, motiv din care a și înaintat prezenta acțiune.

La 15 mai 2017, Irina Coțur a depus cerere de chemare în judecată modificată, solicitând repunerea în termen a acțiunii; obligarea Consiliului Municipal Chișinău să modifice suprafața terenului din „911 m² (534 m² - fără plată și 377 m² — ca urmare a cumpărării la preț normativ)” în „749 m² (534 m² - fără plată și 215 m² - ca urmare a cumpărării la preț normativ)” din punctul 1 al deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. XXXX Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina”, precum și a suprafeței terenului din „990 m²” în „1152 m²” din punctul 1 al deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr.24/15-17 din 07 iunie 2005 „Cu privire la atribuirea în proprietate privată a lotului de pământ din str. XXXX lui Alexei Andronicean și Irinei Andronicean” (f.d.35-37, vol.I).

Prin încheierea protocolară din 06 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-au atras în proces în calitate de intervenienți accesorii Ludmila Beriozkin, Evghenia Beriozkin, Liliana Rîbac, Svetlana Beriozkina și Alexei Andronicean (f.d.51-52, vol.I).

La 16 martie 2018, Alexei Andronicean a depus cerere privind atragerea sa în proces în calitate de coreclamant, reiterând pretențiile Irinei Coțur și solicitând admiterea acestora (f.d.57, vol.I).

Prin încheierea din 16 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a admis cererea înaintată de Alexei Andronicean cu privire la intervenirea în proces în calitate de coreclamant (f.d.60-61, vol.I).

Prin încheierea din 07 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a respins cererea Irinei Coțur și a lui Alexei Andronicean privind repunerea în termen a acțiunii, fiind respinsă acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Irina Coțur și Alexei Andronicean împotriva Consiliului Municipal Chișinău, intervenienți accesorii Ludmila Beriozkin, Evghenia Beriozkin, Liliana Rîbac, Svetlana Beriozkina cu privire la obligarea modificării actelor administrative, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție (f.d.112, 114-118, vol.I).

Prin decizia din 16 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis recursul depus de Irina Coțur împotriva încheierii din 07 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. S-a casat încheierea menționată și s-a restituit cauza în instanța de fond, în același complet de judecată pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea din 07 iunie 2018 (f.d.134-138, vol.I).

Prin încheierea din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă declarația de abținere a judecătorului Lorina Ciubotaru de la examinarea prezentei cauze (f.d.155, vol.I).

Iar, prin încheierea din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins propunerea de recuzare a judecătorului Lorina Ciubotaru înaintată de Irina Coțur (f.d.171, vol.I).

Prin încheierea protocolară din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-au restituit planurile și schema topografică prezentate de reprezentantul reclamantei, avocatul Oleg Mancevschii, deoarece cauza se examinează în fond, iar partea adversă se opune în conformitate cu art.119¹ alin.(2) CPC (f.d. 179, vol.I).

Prin hotărârea din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea privind repunerea în termen a acțiunii, fiind respinsă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Irina Coțur și Alexei Andronicean împotriva Consiliului Municipal Chișinău, terți Ludmila Beriozkin, Evghenia Beriozkin, Liliana Rîbac, Svetlana Beriozkina cu privire la obligarea modificării actelor administrative, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție (f.d.181, 192-198, vol.I).

La 16 aprilie 2019 și 21 iunie 2019, Irina Coțur și Alexei Andronicean au depus apel, care a fost completat la 13 noiembrie 2020 împotriva hotărârii din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi decizii privind admiterea acțiunii. Totodată, Irina Coțur și Alexei Andronicean au solicitat anularea încheierilor din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și din 19 februarie 2019 ale Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.184, 208-213, vol.I; f.d.5-9, vol.II).

Prin încheierea din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a suspendat procesul în ordine de apel, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Coțur și Alexei Andronicean împotriva Consiliului Municipal Chișinău, terți Ludmila Beriozkin, Svetlana Beriozkina, Evghenia Beriozkin și Liliana Rîbac cu privire la repunerea în termen a acțiunii și obligarea modificării actelor administrative, până la determinarea moștenitorului sau desemnarea persoanei împuternicite să acționeze în numele masei succesoriale (f.d.234-236, vol.I).

Prin încheierea protocolară din 05 august 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a reluat procesul suspendat în legătură cu faptul că au decăzut circumstanțele care au dus la suspendarea procesului și s-a admis succesiunea în drepturi a apelantului Alexei Andronicean cu Maria Andronicean și Alexei Andronicean (f.d.248-249, vol.I).

Prin decizia din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva hotărârii din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

S-a respins ca neîntemeiat recursul depus de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-au declarat inadmisibile recursurile depuse de către Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris

Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d.40-41, 42-57, vol.II).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a stabilit raportul dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a elucidat pe deplin probele prezentate, dându-le o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale ale participanților la proces.

Astfel, având la bază dispozițiile art.14 alin.(1) și art.17 alin.(1) din Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000 (în vigoare la momentul emiterii actului administrativ), instanța de apel a reținut concluzia instanței de fond că reclamantii urmau să se adreseze cu o cerere prealabilă în termen privind anularea actelor, cu depunerea ulterioară a acțiunii în instanța de judecată în termen de 30 zile de la data când le-au fost aduse la cunoștință actele contestate, ceea ce n-a fost respectat, întrucât Irina Coțur și Alexei Andronicean, s-au adresat cu cererea prealabilă abia la 22 martie 2016, iar acțiunea în judecată a fost depusă la 29 aprilie 2016, cu încălcarea termenului de prescripție extinctivă.

În acest context, instanțele ierarhic inferioare au menționat că deși reclamantii Irina Coțur și Alexei Andronicean au solicitat repunerea în termen, n-au anexat în acest sens probe, care să confirme imposibilitatea îndeplinirii actului, considerente din acre, acțiunea înaintată în instanța de judecată a fost respinsă ca tardivă. Or, repunerea în termen a acțiunii în lipsa probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului și examinarea acestuia după expirarea termenului de prescripție este contrară principiului securității raporturilor juridice.

Instanța de apel a respins argumentul apelanților privind anularea încheierii din 07 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani prin care s-a respins cererea privind repunerea în termen a acțiunii, fiind admisă excepția de tardivitate ridicată de către intervenientul accesoriu Svetlana Beriozkina, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2018, Or, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2018 s-a admis recursul declarat de către Irina Coțur, fiind casată încheierea din 07 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani pe motiv că cererea privind ridicarea excepției de tardivitate, a fost înaintată după finalizarea pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, și nu în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, așa cum prevede art.186¹ alin.(1) CPC.

Instanța de apel a respins și recursul depus de către Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru privind respingerea propunerii de recuzare a judecătorului Lorina Ciubotaru.

Sub acest aspect, instanța ierarhic inferioară a conchis că examinarea declarației de abținere și cererii de recuzare de același judecător nu duce la incompatibilitatea judecătorului și nu cade sub incidența art.49 CPC.

Cu referire la recursurile depuse de către Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani privind respingerea declarației de abținere și împotriva încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru privind restituirea actelor, Curtea de Apel Chișinău a constatat că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din motivul depunerii după expirarea termenului de recurs.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 02 martie 2021, Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean au depus recurs, iar la 06 aprilie 2021, au prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău cu pronunțarea unei noi decizii privind admiterea apelului depus și respectiv a cererii de chemare în judecată (f.d.61-67, 78-93, vol.II).

Prin decizia din 07 iulie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul depus de Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean, s-a casat integral decizia din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza dedusă judecătii, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d.122-138, vol.II).

Instanța de recurs a constatat că reclamantii s-au conformat prevederilor legale și au depus prezenta acțiune în instanța de judecată la 29 aprilie 2019, respectând procedura prealabilă, în interiorul termenului de adresare de 30 zile prevăzut de art.17 din Legea contenciosului administrativ (în vigoare la data depunerii cererii de chemare în judecată), de la data recepționării deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. Carierei 14 Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina”.

Totodată, instanța de recurs a constatat că Irina Coțur și Alexei Andronicean au respectat termenul de contestare a încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, prin care s-a respins declarația de abținere a judecătorului și a încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru prin care s-au restituit planurile și schema topografică prezentate de reprezentantul reclamantei, Oleg Mancevschii, prevăzut de articolul 423 Cod de procedură civilă.

Astfel, instanța de recurs a apreciat ca fiind neîntemeiată soluția instanței de apel de a declara inadmisibile recursurile depuse de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, prin care s-a respins declarația de abținere a judecătorului Lorina Ciubotaru și a încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care s-au restituit planurile și schema topografică prezentate de reprezentantul reclamantei, Oleg Mancevschii, din considerentul că au fost depuse după expirarea termenului de recurs.

Referitor la recursul depus de Irina Coțur și Alexei Andronicean împotriva încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a

respins propunerea de recuzare a judecătorului Lorina Ciubotaru înaintată de Irina Coțur, instanța de recurs a notat că Curtea de Apel Chișinău urma să analizeze suplimentar, mai amplu argumentele invocate în cererea de recuzare și recurs, iar în final să emită o soluție legală și întemeiată.

Prin decizia din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul depus de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean, s-a casat integral hotărârea din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a emis o decizie nouă prin care s-au repus reclamanții în termenul de depunere a acțiunii și s-a respins acțiunea formulată de Irina Coțur și Alexei Andronicean, ca neîntemeiată, s-au respins recursurile depuse de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Andronicean, Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind respingerea declarației de abținere, încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind restituirea actelor din dosarul tehnic, încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind respingerea cererii de recuzare, ca neîntemeiate, emise în cauza de contencios administrativ deferită judecării (f.d.189, 190-196, vol.II).

Pe parcursul examinării cauzei în ordine de apel, prin încheierea din 12 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis succesiunea în drepturi în proces în cauza dedusă judecării, prin substituirea în drepturile procesuale ale terțului Eugenia Beriozkin, care a decedat la XXXX, cu succesorul în drepturi Ludmila Beriozkin (f.d.184-187, vol.II).

Instanța de apel a conchis că instanța ierarhic inferioară pripit a concluzionat asupra tardivității pretenției reclamanților invocată în acțiune privind obligarea Consiliului Municipal Chișinău să modifice suprafețele de teren.

Sub acest aspect, a reținut că reclamanții au luat cunoștință de decizia Consiliului Municipal Chișinău nr.2/33-6 din 02 aprilie 2015 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra terenului din str. Carierei 14 Ludmillei Beriozkin, Evgheniei Beriozkin, Liliane Rîbac și Svetlanei Beriozkina”, odată cu răspunsul Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare.

Astfel, instanța de apel a constatat că reclamanții s-au conformat prevederilor legale și au depus prezenta acțiune în instanța de judecată la 29 aprilie 2016, respectând procedura prealabilă, considerente din care, a admis pretenția formulată de reclamanți cu privire la repunerea în termen a acțiunii.

Referitor la pretențiile în fond a reclamanților, instanța de apel a reținut că până la emiterea Deciziei nr.24/15-17 din 07 iunie 2005, autoritatea administrativă a realizat o serie de acțiuni premergătoare, menite a imprima o legalitate a acestui act administrativ, inclusiv măsurări cu stabilire de hotare. Consecvent toate aceste acte conțin date cu privire la suprafață și planuri de lot, toate în ansamblu fiind aduse la cunoștință reclamanților și deci cunoscute acestora. Astfel, până la emiterea Deciziei nr.24/15-17 din 07 iunie 2005 reclamanții nu au semnalat careva nereguli, mai mult ca atât, au și semnat la 13 septembrie 2005, Contractul de vânzare-cumpărare a terenului

din XXX, pentru suprafața de 495 m.p. din totalul de 990 m.p., anexă fiind planul lotului.

În acest sens, instanța ierarhic inferioară a reținut că de fapt, hotarele terenului din XXXX au fost determinate prin Decizia nr.24/15-17 din 07 iunie 2005, decizie asupra căreia reclamantii erau informați în modul corespunzător, aceasta fiind înregistrată și la organul cadastral.

Prin urmare, instanța de apel a respins acțiunea în contencios administrativ depusă de Irina Coțur și Alexei Andronicean.

În partea recursului declarat împotriva încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind restituirea actelor, instanța de apel a notat că este la latitudinea instanței de judecată aprecierea actelor care urmează a fi anexate la dosar, punctând în acest sens că instanța anexează actele ce au importanță pentru justa soluționare a cauzei, respectiv, nu a reținut careva temeiuri de anulare a încheierii de anexare a actelor, motiv din care a respins recursul depus, ca neîntemeiat.

Referitor la recursul declarat de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani privind respingerea declarației de abținere, instanța de apel a menționat că, judecătorul s-a expus asupra unui incident procesual prin care nu a soluționat fondul cauzei, din care considerent a apreciat recursul ca neîntemeiat.

Referitor la recursul declarat de Irina Coțur și succesorii legali în drepturi ai defunctului Alexei Alexei Andronicean - Alexei Boris Andronicean și Maria Andronicean împotriva încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind respingerea propunerii de recuzare, instanța ierarhic inferioară a conchis că și acesta urmează a fi respins ca neîntemeiat, punctând în acest context că examinarea declarației de abținere și cererii de recuzare de același judecător nu duce la incompatibilitatea judecătorului și nu cade sub incidența art.49 CPC.

Or, potrivit rigorilor art.49 alin.(4) din Codul de procedură civilă, „Prevederile prezentului articol nu au incidență asupra cazurilor de refuz de primire a cererii de chemare în judecată în temeiul art.169, de restituire a cererii de chemare în judecată în temeiul art.170 și 171, de scoatere a cererii de pe rol în temeiul art.267 sau de încetare a procesului în temeiul art.265 lit.a) și b), precum și de respingere a pretențiilor ca fiind tardive.”

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 09 iunie 2022, Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean au depus recurs, iar la 29 noiembrie 2022 au prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în partea respingerii acțiunii și în partea examinării în ordine de recurs, rejudecată cauza în această parte cu emiterea unei decizii noi prin care să fie: admisă acțiunea în sensul formulat; casată încheierea din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani privind respingerea declarației de abținere a judecătorului Lorina Ciubotaru; casarea încheierii protocolare din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind restituirea actelor autentificate din dosarul tehnic; casarea încheierii din 19 februarie

2019 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru privind respingerea propunerii de recuzare a judecătorului Lorina Ciubotaru (f.d.199-202, 207-211, vol.II).

În susținerea recursului au reiterat circumstanțele de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel.

Suplimentar, mai consideră că instanța de fond și de apel a dat o apreciere arbitrară probelor deoarece a refuzat de a administra probele prezentate de parte, fără a-și motiva refuzul, fapt ce implică lipsirea părții de dreptul la un proces echitabil.

În ședința judiciară a instanței de fond din 07 decembrie 2018 reprezentantul persoanei terțe Svetlana Beriozkina a solicitat întreruperea ședinței de judecată pentru a prezenta actele solicitate. De asemenea, reprezentantul său a solicitat instanței reclamarea de la Departamentul Cadastru a dosarelor tehnice și cadastrale de pe str. XXXX, și solicitarea prezenței specialistului pentru a explica situația cum într-o zi au fost eliberate planuri diferite.

Instanța a întrerupt ședința și a obligat reclamanta Irina Coțur și persoana terță Svetlana Beriozkina să prezinte copii certificate a dosarelor cadastrale.

Mai menționează că în ședința din 19 februarie 2019 a solicitat instanței anexarea la materialele cauzei fotocopiile planurilor din dosarul tehnic din data de 10 decembrie 2018, eliberate de Departamentul Cadastru. Persoana terță a avut careva acte, dar nu le-a prezentat instanței, probabil nu au fost în folosul lui. Mai mult ca atât, reprezentantul terțului a solicitat restituirea actelor prezentate la indicația instanței.

Prin încheierea protocolară a instanței de fond din 19 februarie 2019, fără a-și motiva refuzul, actele autentificate prezentate de Irina Coțur din dosarul tehnic la solicitarea instanței i-au fost restituite.

A mai indicat că la apelul nemotivat din 16 aprilie 2019 a anexat copiile autentificate a Planurilor din 13 iunie 2001, din 18 februarie 2005 și din 19 aprilie 2013, primite de la Agenția Servicii Publice la solicitarea instanței de fond.

Instanța de apel nu s-a expus în privința probelor prezentate de apelanți.

Mai consideră că au fost încălcate normele de drept material, deoarece instanțele de fond și de apel nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Potrivit normativului moldovean CP B.01.04-2009, distanța minimă dintre granița sectorului adiacent după condițiile sanitaro-menajere trebuie să fie de la clădirile rezidențiale (sau case) de 3m.

La cererea de apel nemotivată au anexat Planul topographic pentru calculul limitelor hotarului din str. XXX, executat în luna aprilie 2013. Acest plan dovedește faptul că în anul 2013 bucata din lotul de teren în litigiu aparținea casei lor. Există și gardul, instalat cu decenii precedente.

Mai mult ca atât, proiectanții le-au proiectat casa nouă, care este deja construită, cu respectarea distanței minime de 3 m de la casa nouă până la granița vecinilor Beriozkin. Dacă gardul nu exista în anul 2013 în locul indicat, proiectanții proiectau casa nouă mai departe. Proiectanții (specialiștii în domeniu) nu au observat lipsa bucatei de teren de la lotul lor, din care considerente nu au cunoscut până în luna martie 2016 despre încălcările admise de autoritățile publice locale.

De asemenea, instanța de apel nu a dat apreciere probelor din materialele cauzei, care confirmă faptul că hotarul terenului cu strXXXX are și a avut lungimea de 33,70 m.

Referitor la ilegalitatea încheierilor recurate au fost reiterate argumentele indicate în cererea de apel.

Prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art.257 alin.(1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Iar, conform art.258 alin.(3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Respectiv, procedura de contencios administrativ în prezenta speță în partea procedurală urmează a fi examinată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, aprobat prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018.

Conform art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art.245 alin.(1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 17 mai 2022 (f.d.189, 190-196, vol.II), însă, la materialele cauzei nu se regăsesc înscrisuri prin care s-ar confirma data notificării părților participante la proces a dispozitivului deciziei recurate.

La 09 iunie 2022, Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean au depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în partea respingerii acțiunii și în partea examinării în ordine de recurs, rejudecată cauza în această parte cu emiterea unei decizii noi prin care să fie: admisă acțiunea în sensul formulat; casată încheierea din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani privind respingerea declarației de abținere a judecătorului Lorina Ciubotaru; casarea încheierii protocolare din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind restituirea actelor autentificate din dosarul tehnic;

casarea încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind respingerea propunerii de recuzare a judecătorului Lorina Ciubotaru (f.d.199-202, vol.II).

Materialele cauzei atestă că, la 30 august 2022, prin intermediul poștei electronice a avocatului Oleg Mancevschi, Curtea de Apel Chișinău a notificat recurenteii Irina Coțur decizia integrală recurată (f.d.198, vol.II).

Totodată, la materialele cauzei nu se regăsesc probe prin care s-ar confirma notificarea deciziei integrale a instanței de apel, inclusiv și Mariei Andronicean și lui Alexei Andronicean.

Aici, instanța de recurs notează că avocatul Oleg Mancevschi reprezintă doar interesele Irinei Coțur, în temeiul mandatului anexat la materialele cauzei (f.d.30, vol.I).

La 29 noiembrie 2022, Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean au depus recurs motivat împotriva deciziei din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în partea respingerii acțiunii și în partea examinării în ordine de recurs, rejudecată cauza în această parte cu emiterea unei decizii noi prin care să fie: admisă acțiunea în sensul formulat; casată încheierea din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani privind respingerea declarației de abținere a judecătorului Lorina Ciubotaru; casarea încheierii protocolare din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind restituirea actelor autentificate din dosarul tehnic; casarea încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind respingerea propunerii de recuzare a judecătorului Lorina Ciubotaru (f.d.207-211, vol.II).

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs constată că Maria Andronicean și Alexei Andronicean au depus recursul cu respectarea termenului prevăzut de art.245 din Codul administrativ.

La 02 decembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Consiliului Municipal Chișinău, Svetlanei Beriozkin, Ludmillei Beriozkin, Lilianeii Rîbac copia recursului motivat depus de Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean împotriva deciziei din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.215, vol.II).

Materialele dosarului atestă că, la 06 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice a Curții Supreme de Justiție, avocatul Mariana Caliga, în interesele Svetlanei Beriozkin, a expediat referința la cererea de recurs depusă de Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean, solicitând declararea recursului inadmisibil, ca fiind depus tardiv.

În susținerea referinței avocatul Mariana Caliga, în interesele Svetlanei Beriozkin, a notat că recurenții au depus recursul cu omiterea termenului prevăzut de art.245 alin.(2) din Codul administrativ.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios

administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Ab initio, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a-și expune poziția în privința recursului depus de Irina Coțur.

În conformitate cu art.246 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2).

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

În conformitate cu art.96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art.97 alin.(1) și (3) din Codul administrativ, rezultă că, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Din actele cauzei cert rezultă că la 17 mai 2022, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul deciziei (f.d.189, 190-196, vol.II).

Actele cauzei nu atestă date când a fost expediat dispozitivul deciziei instanței de apel în adresa participanților la proces, inclusiv Irinei Coțur, precum și reprezentantului acesteia – avocatul Oleg Mancevschi.

La 09 iunie 2022, Irina Coțur a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.199-202, vol.II).

Materialele cauzei atestă că, la 30 august 2022, prin intermediul poștei electronice a avocatului Oleg Mancevschi, Curtea de Apel Chișinău a notificat recurentei Irina Coțur copia deciziei integrale contestate (f.d.198, vol.II).

Distinct se reține că decizia motivată din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor: www.instante.justice.md.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată prin poșta electronică se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice.

În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități,

cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

În speță, mențiuni de eroare tehnică, odată cu expedierea actului judecătoresc la adresa electronică a avocatului Oleg Mancevschi, lipsesc.

Din cele menționate rezultă că, momentul recepționării documentului electronic (dispozitivul deciziei integrale a instanței de apel) se va considera momentul intrării acestuia în sistemul informațional - adresa electronică: law.mancewski.oleg@gmail.com, prin intermediul căreia avocatul Oleg Mancevschi a întreprins anumite acțiuni procedurale pe parcursul examinării cauzei în ordine de apel (f.d.176-177, 180-181, vol.II).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, recurenteii Irina Coțur i-a fost notificată decizia motivată din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, la 30 august 2022, prin intermediul reprezentantului acesteia – avocatul Oleg Mancevschi.

Or, potrivit materialelor cauzei avocatul Oleg Mancevschi a reprezentat interesele reclamantei/apelantei/recurenteii pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond, precum și în instanța de apel, în temeiul mandatului anexat la materialele cauzei (f.d.30, vol.I). Iar o notificare depusă de recurenta Irina Coțur cu privire la o eventuală reziliere a contractului de asistență juridică încheiat cu avocatul Oleg Mancevschi, la materialele cauzei nu se regăsește.

Cele menționate supra denotă faptul că, termenul de 30 de zile prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării recursului, a început să curgă din data de 31 august 2022, ziua imediat următoare de la data notificării reprezentantului recurenteii a deciziei integrale a instanței de apel, și care urma să expire la data de 29 septembrie 2022, zi de joi, inclusiv.

Cu toate acestea, la 29 noiembrie 2022, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții Supreme de Justiție, Irina Coțur a depus recursul motivat împotriva deciziei instanței de apel cu încălcarea evidentă a termenului legal de 30 de zile prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. Or, termenul-limită de prezentare a motivării recursului a expirat la 29 septembrie 2022 inclusiv, pe când acesta a fost depus la 29 noiembrie 2022, cu încălcarea evidentă a termenului pentru demararea procedurii în ordine de recurs.

De altfel, recurenta Irina Coțur începând cu data de 31 august 2022 – până la 29 septembrie 2022 inclusiv, au dispus de suficient timp de a-și valorifica dreptul de a prezenta recursul motivat în interiorul termenului legal prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ.

Subsecvent, instanța de recurs învederează că hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real (pct.7-8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești

pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că, rolul instanței de judecată este de a aduce la cunoștință persoanei despre emiterea hotărârii judecătorești, iar recurenta Irina Coțur fiind interesată de soluționarea cauzei în ordine de recurs, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz prin depunerea recursului și prezentării motivării acestuia în conformitate cu art.245 din Codul administrativ. Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art.246 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ de declarare a recursului inadmisibil.

Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

La rândul său, art.65 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, statuează că, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Din materialele cauzei, precum și din conținutul recursului depus de Irina Coțur, instanța de recurs reține că ultima n-a făcut uz de prevederile art.65 alin.(1) și (2) din Codul administrativ și nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului.

În conformitate cu art.36 alin.(2) din Codul administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a recursului motivat se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al recurenteii, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În atare circumstanțe, declararea recursului depus de Irina Coțur ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

Examinând temeiurile invocate în partea recursului depus de Maria Andronicean și Alexei Andronicean, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține prevederile art.246 alin.(2) din Codul administrativ, care stipulează că recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces

la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean, ca inadmisibil.

Conform art. art.258 alin.(3), 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Irina Coțur, Maria Andronicean și Alexei Andronicean, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Galina Stratulat

Aliona Miron